

Koncepcija

za savetovanje o radu /razmena iskustava/ sa temom "O specifičnom muzejskom prikazivanju socijalističkog društvenog uređenja u muzejima za istoriju".

Ovo savetovanje o radu održaće se u toku sedmice od 21.10.74. do 26.10.74 i to u dva dana u Muzeju za nemačku istoriju. Za njegovu pripremu i sprovođenje odgovoran je Muzej za nemačku istoriju.

Cilj savetovanja

Muzej za nemačku istoriju otvara povodom 25 togodišnjice osnivanja Demokratske Republike Nemačke stalni muzejski odeljak "Istorija Demokratske Republike Nemačke" /radni naslov/ kao prvu izložbu u okviru opšte izgradnje i obnove stalnih muzejskih izložbi od praistorije i predistorije do početka ostvarivanja zaključaka VIII kongresa Jedinствene socijalističke partije Nemačke.

Ovaj stalni muzejski odeljak za istoriju Demokratske Republike Nemačke na površini od oko 1.700 m² treba da pruži po prvi put jedan sveobuhvatni specifični muzejski prikaz razvoja socijalističkog društvenog uređenja u Demokratskoj Republici Nemačkoj. Zbog toga smatramo da bi ga trebalo podvrgnuti jednom kritičkom razmatranju određene grupe stručnjaka i naučnika.

Ovo savetovanje o radu održava se tdj. povodom jubileja osnivanja Demokratske Republike Nemačke. Njegovu osnovu sačinjava odeljak stalne muzejske izložbe o istoriji Demokratske Republike Nemačke. Njegova svrha nije organizovanje i održavanje nekakve svečane priredbe, već savetovanje radnog karaktera. Pri tome se očekuje razmena određenih iskustava u pogledu principijelnih problema izgradnje specifičnih muzejskih izložbi o istoriji socijalističkog društvenog uređenja.

Diskusije iz pojedinih grupa problema će otpočinjati uvek sa jednim uvodnim izlaganjem.

Diskusija treba da obuhvati tri sledeće grupe problema:

1. Problemi sadržaja.
2. Problemi uobličavanja.
3. Problemi prikupljanja.

Problemi sadržaja

U svetlosti XXIV kongresa Komunističke partije SSSR a, VIII kongresa Jedinствene socijalističke partije Nemačke i kongresa bratskih partija, zaključaka vlada socijalističkih državnih zajednica i u primeni najnovijih saznanja iz oblasti marksističko-lenjinističke istorijske nauke trebalo bi na primeru razvoja Demokratske Republike Nemačke raspraviti sledeća pitanja:

1. - Demokratska Republika Nemačka u jedinstvenom svetskom revolucionarnom procesu pri prelazu iz kapitalizma u socijalizam.
2. - Socijalistički internacionalizam i razvoj socijalističkog društvenog uređenja u jednoj zemlji /odnos između nacionalnog i internacionalizma/.
3. - Uklapanje nacionalne istorije u svetski istorijski proces.
4. - Sraščivanje i zajednički razvoj socijalističkih državnih zajednica - razvoj od sovjetske okupacione zone preko osnivanja Demokratske Republike Nemačke i diplomatskog priznavanja Demokratske Republike Nemačke od strane socijalističkih država do bilateralne saradnje, kooperacije i socijalističke integracije.
5. - Značaj prikazivanja istorije najnovijeg doba za vaspitavanje i odgoj u duhu socijalističkog patriotizma i proleterskog internacionalizma.
6. Marksističko lenjinistička istorijska nauka i problemi specifičnog muzejskog prikazivanja.

Diskusiju o problemima sadržaja treba uvek voditi u neposrednoj vezi sa specifičnim muzejskim prikazivanjem i njegovim konkretnim rešavanjem u obliku stalnog muzejskog odeljka za istoriju Demokratske Republike Nemačke. Jedno apstraktno teorijsko razmatranje bez veze sa ovim izlaganjem nije poželjno.

Problemi uobličavanja

U ovom kompleksu treba pre svega raspraviti pitanja efikasnosti primene zaključaka Jedinствene socijalističke partije Nemačke u pogledu povećavanja i uzdizanja ideološkog rada i propagande.

1. Potreba za prikazivanjem na osnovu i uz pomoć originalnih istorijskih eksponata predmeta i činjenice visokog istorijsko političkog, umetničkog i moralnog kvaliteta.
2. Odnos između originalnih istorijskih eksponata, kopija odnosno reprodukcija i modela kao i naučnih i tehničkih pomoćnih sredstava u jednom specifičnom muzejskom prikazivanju istorije socijalističkog društvenog uređenja.
3. Jedinство u naučnom i umetničkom uobličavanju kao preduslov za specifično muzejsko prikazivanje.
4. Povećavanje efikasnosti istorijskog prikazivanja umetničkim uobličavanjem.
5. - Potreba i mogućnost uobličavanja vrhunskih stvari u jednom specifičnom muzejskom prikazivanju.
6. - Kriteriji jednog umetnički uobličanog specifičnog muzejskog prikazivanja i njegove karakteristične razlike u odnosu na izložbe i sajmove.

Diskusija o problemima uobličavanja treba da bude usko povezana sa pitanjima sadržaja i stalno da bude usmerena ka jednom konkretnom objektu u okviru stalnog muzejskog odeljka.

Problemi prikupljanja

Efikasnost specifičnog muzejskog prikazivanja zavisi pre svega od kvaliteta originalnih istorijskih eksponata predmeta i činjenica. Od toga zavisi u velikoj meri njihova specifična moć izražavanja i ovde s jedne strane leži tdj. njihova bitna razlika u odnosu na druge forme i oblike naučnoistorijskih publikacija, a s druge strane u odnosu na druge forme i oblike izlaganja i sajmove. Zbog toga se posebna pažnja mora posvetiti prikupljanju i očuvavanju originalnih istorijskih eksponata. U cilju rešavanja ovih problema u vezi sa prikupljanjem potrebno je razmotriti sledeća pitanja:

1. Šta treba podrazumevati pod kvalitetom /istorijsko politički, moralni, umetnički itd./ originalnih istorijskih eksponata?
2. Poučne osnove politike prikupljanja.
3. Ostvarivanje plana prikupljanja oblici i metodi.
4. Pribavljanje originalnih istorijskih eksponata i zakonske odredbe /autorsko pravo, zakon o predaji itd./.
5. Prikupljanje i javnost.
6. Pitanje uskladištavanja, konzerviranja i restauracije.
7. Problematika velikih objekata.
8. Nužnost i potreba vršenja razmene.
9. Međunarodna podela rada i međunarodna suradnja pri prikupljanju originalnih istorijskih eksponata, kopija odnosno reprodukcija i modela.

U diskusiji o problemima prikupljanja potrebno je razmotriti kako faktore koji ga pospešuju i ubrzavaju tako i faktore koji ga usporavaju i onemogućavaju, a isto tako i pitanja buduće politike prikupljanja.

Učesnici

Na ovim savetovanju o radu učestvovali saradnici Muzeja za nemačku istoriju, direktori i saradnici muzeja Demokratske Republike Nemačke, članovi Veća za muzejstvo Demokratske Republike Nemačke, Naučnog saveta za muzeje Ministarstva za visoko i stručno školstvo, Naučnog veća i Umetničkog saveta Muzeja za nemačku istoriju, kao i predstavnici prijateljskih muzeja iz drugih socijalističkih država /oko 50 učesnika/. Ovo savetovanje o radu treba učešćem predstavnika vodećih muzeja prijateljskih socijalističkih država da doprinese daljem učvršćivanjem dosadašnje dobre međusobne saradnje i njegovom podizanju na što je moguće viši stepen.

Sa ovim savetovanjem o radu povezuje se želja da se već odavno uobičajena razmena izložbi i saradnika dopuni tako da se mogu pripremiti odnosno zaključiti bilateralni sporazumi o zajedničkoj obradi naučnih tema, zajedničkoj organizaciji izložbi i jednoj zajedničkoj politici prikupljanja u cilju razmene.

Nadovezujući se na razgovore prilikom 20 togodišnjice osnivanja Muzeja za nemačku istoriju iz 1972 godine, ovo savetovanje treba da doprinese i daljem učvršćivanju međusobnih, multilateralnih odnosa.

Rezultati sa ovog savetovanja o radu biće objavljeni u "Prilozima i saopštenjima" Muzeja za nemačku istoriju.

Wolfgang Herbst

20. ARBEITSKREIS FÜR HAUSFORSCHUNG

U Švicarskoj se od 28. do 31. kolovoza 1974. god. održao 20. sastanak Kružoka za istraživanje povijesti stanovanja. (Arbeitskreis für Hausforschung). Kružok se bavi znanstvenim istraživanjem načina stanovanja kroz povijest, a danas broji blizu 200 pojedinačnih i oko 50 kolektivnih članova iz mnogih evropskih zemalja. Razvio se na njemačkom jezičnom području, a kasnije se proširio na niz susjednih evropskih zemalja, od kojih su najznačajnije Nizozemska, Danska i Švedska.

Skupština Kružoka održala se u gradu Churu, a uvijek se održava uz redovne godišnje sastanke. Skupštinu sačinjavaju članovi Kružoka i predstavnici kolektivnih članova. To su pretežno stručnjaci za zaštitu spomenika kulture i prirode, etnolozi, arhitekti i članovi raznih instituta koji se bave problemom stanovanja iz bilo kojeg aspekta. Skupština je kratka, a sav stručni materijal usmeno se iznosi uz obrazlaganje problema na ekskurzijama koje su sastavni dio svakog godišnjeg sastanka. Prigodom svake skupštine članovi primaju tiskane stručne izvještaje sa sastanka i ekskurzija koje su održane godinu dana prije. Na skupštini je određeno i mjesto idućeg sastanka. To će biti u Regensburgu i Lübecku, a bit će vezano uz problem stanovanja u manjim gradovima.

Ekskurzija koja je bila organizirana u okviru Kružoka obuhvaćala je upoznavanje sa seoskom i malogradskom stambenom arhitekturom švicarskog alpskog prostora. Uvodno izlaganje uoči prvog dana ekskurzije održao je dr. Max Gschwend, a govorio je o tipologiji seoskih kuća u alpskom području Švicarske.

Prvi dan ekskurzije obuhvaćao je put kroz kanton Graubünden, Uri i Bern. Put je vodio preko dva alpska prijelaza Oberalppas, (2044 m.) i Sustenpass (2244 m.). U kantonu Graubünden razgledali smo selo Valendas puno starih i dosta dobro sačuvanih kuća iz 17. i 18. st. Selo je sačuvano kao uzorak, iako dnevne životne potrebe uzrokuju niz promjena, koje nisu bitne za izgled mjesta u cjelini. Ograničenje novih gradnji i zaštita okoline omogućuju njegovu punu zaštitu. U kantonu Bern razgledali smo Erzkanppen Haus (1561. god.) u naselju Wiler. Kuća je građena od balvana, s dekorativnim konzolama i ornamentiranim prozorima. Još uvijek je u funkciji i premda je unutrašnjost adaptirana za suvremeni život, još uvijek je sačuvala svoj osnovni ugođaj. U pokrajini Simmental prošetali smo malim selom Weissenbach, koje je u potpunosti sačuvalo drvenu gradnju kuća i izvorni odnos kuća u odnosu na komunikaciju. Kuće su građene od crnogoričnih balvana, vješto dekoriranih detalja, s jakim strehama, vanjskim dvostranim stubištima i dosta plitkim nagibom krova. Postignuta je uspješna koegzistencija novog načina života sa starim oblikovanjem.